

Lp Deivid Uibo
Andmekaitsejuht

Teie 18.08.2022

Meie 24.08.2022 nr 2.1-5/22/2027

AS Ida -Tallinna Keskhaigla
Ravi tn 18
TALLINN

E-post: deivid.uibo@itk.ee

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles küsite, kas politseil on õigus küsida kriminaalmenetluse raames haiglalt teavet patsientide vastuvõtul käimise kohta ja kas haiglal on kohustus ja õigus selliseid andmeid väljastada.

Siin põrkuvad kaks seadust - KrMS, mis annab politseile õiguse andmeid küsida ja VÕS, mis paneb tervishoiutöötajatele kutsesaladuse hoidmise kohustuse tervishoiuteenuse osutamisel. Nagu Te ka oma pöördumises olete viidanud, siis on Riigikohus asjas nr 1-20-5071 põhjalikult selgitanud KrMS § 32 lg 2 ja § 72 lg 1 p 3 tõlgendamist ning nende sätete alusel kriminaalmenetluse raames terviseandmete küsimist. Nimetatud kohtulahendis on kohus leidnud, et ei tule tervishoiutöötaja kutsesaladuse hoidmist tagavat KrMS § 72 lg 1 p 3 mõista mitte õiguse, vaid kohustusena, ning keelatud on ka kutsesaladusega kaetud dokumentide edastamine. Lisaks on kohus märkinud, et KrMS § 32 lg 2 võimaldab küll uurimisasutusel nõuda kriminaalasja lahendamiseks vajaliku dokumendi esitamist, kuid see ei ole oma üldsõnalisuse tõttu VÕS § 768 lg 1 tähenduses iseseisev õiguslik alus patsiendisaladuse hoidmisest kõrvalekaldumiseks.

Kohus on ka sedastanud, et konfidentsiaalsuskohustusega kaetud andmetena patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta (VÕS § 768 lg 1) ehk patsiendisaladusena tuleb käsitada mistahes teavet, mis on tervishoiuteenuse osutajale patsiendi kohta teatavaks saanud, sh ka andmeid patsiendi isiku kohta. Teisisõnu on viidatud sätte alusel kaitstud kogu tervishoiuteenuse käigus isiku kohta teatavaks saanud informatsioon. IKÜM preambuli p 35 kohaselt peaksid tervisealaste isikuandmete hulka kuuluma kõik andmesubjekti terviseseisundit käsitlevad andmed, mis puudutavad andmesubjekti endist, praegust või tulevast füüsilist või vaimset tervist; see hõlmab mh ka teavet, mis on kogutud talle tervishoiuteenuste registreerimise või osutamise käigus. Andmekaitse Inspeksioon nõustub eeltooduga ning seega on inspeksiooni hinnangul ka konfidentsiaalne teave selle kohta, kes millise murega (ilma täpsemat diagnoosi avaldamata) on pöördunud tervishoiuasutuse poole. Seda enam, et antud juhul on küsitud andmeid viitega kindlale esineda võivale terviseprobleemile.

Siiski on kohus täiendavalt selgitanud, et kohustus patsiendisaladuse avaldamiseks võib siiski tuleneda mõnest valdkondlikust õigusaktist, kuid siis peab see olema vastavas õigusaktis ka selgelt sätestatud. Lisaks on patsiendisaladuse hoidmise kohustusest kõrvalekaldumist lubavaks normiks ka nt VÕS § 768 lg 2, mille kohaselt võib tervishoiuteenust osutav isik omal algatusel (mis ei ole praegusel juhul kohaldatav) saladuse hoidmise kohustusest mõistlikus ulatuses kõrvale kalduda, kui andmete avaldamata jätmise korral võib patsient oluliselt kahjustada ennast või teisi isikuid. Siinkohal tuleb aga tähele panna, et seaduse selline sõnastus on n-ö

ettepoole suunatud, ehk teisisõnu peetakse siin silmas vajadust hoida ära enda või teiste isikute võimalik kahjustamine tulevikus.

Kuna antud juhul ei ole politsei viidanud ühelegi eriseaduse sättele peale KrMS-i, mis annaks õiguse nõuda EMO-sse pöördunud patsientide andmeid, siis ainult kirjas toodud KrMS § 32 lg 1 alusel (kohus on leidnud, et see ei ole piisav alus patsiendiandmete nõudmiseks) ei ole haiglal õigust politseile patsientide andmeid väljastada. Kui politsei siiski leiab, et ta on õigus neid andmeid küsida, siis tuleb täpsustada, millise eriseaduse sätte alusel selliseid andmeid nõutakse.

Loodan, et sain oma selgitustega Teile abiks olla.

Lugupidamisega

Elve Adamson
Andmekaitse Inspektsiooni
Jurist
Peadirektori volitusel